

נגיעות ואקטואליה מפרשות השבוע אחרי-מות קדושים

השבת בע"ה נתפלל שוב במסגרת מניינים מצומצמים ונקרא את פרשות אחרי מות וקדושים. שילוב פרשות מאד אקטואלי לשבוע הנוכחי בו עברנו מאבל כבד ביותר של יום הזיכרון **אחרי מות** חללי מערכות ישראל **הקדושים** שהקב"ה יצרור את נשמתם בצרור החיים לשמחה הגדולה של חג יום העצמאות. הקמת מדינת ישראל והישרדותה היא מהניסים והאירועים הגדולים ביותר של העם היהודי ובכלל באלפיים השנים האחרונות כולל קיבוץ הגלויות, התקומה, הגאולה ותפארת מדינת ישראל ראשית צמיחת גאולתנו זאת למרות כל חורשי רעתה הרבים. היום אנו רואים יותר מתמיד שילוב פעולה מבורך בין רופאים ואנשי צוות ערבים ליהודים לרפואת כולם והקב"ה ייתן שלום בארץ ושמחת עולם ליושביה.

"אחרי מות" קוראת ל **חזרה לשגרה** לאחר האירוע הטראגי של מותם של שני בני אהרון. הכתוב אינו עוסק במותם אלא מזכיר זאת בקצרה ומיד מעביר לשגרה של חיים וקיום מצוות. להבדיל, אנו מתחילים לצאת ממצב החירום של מגפת הקורונה ובע"ה לשגרה מבורכת כולל חזרה מהירה לבתי הכנסת והמדרש.

בפרשת "אחרי מות" שלושה נושאים עיקריים. סדר עבודת יום הכיפורים, איסור אכילת דם, איסור עריות. בפרשת "קדושים" מצוות בין אדם לקב"ה ובין אדם לחברו בעניינים שונים ובהם איסור עבודת אלילים, שמירת שבת, הציווי "ואהבת לרעך כמוך", מצוות כיבוד אב ואם דיני ערלה ועוד ועוד.

מיהו קדוש? "וַיִּדְבֶּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר דַּבֵּר אֶל-כָּל-עַדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ: כִּי קְדוֹשׁ, אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" (יט' א-ב) ובסיום הפרשה "וְהִיְתָם לִי קְדוֹשִׁים, כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' (כ' כו'). פרופ' לייבוויץ מביא פרשנים רבים בשלל של רעיונות. הנצי"ב מוולוז'ין לומד מכך שכתוב "דַּבֵּר אֶל-כָּל-עַדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל" ולא כמו שמופיע פעמים רבות "דַּבֵּר אֶל עַדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל" הרי ש "אֶל-כָּל" מלמד שהכוונה היא לכל אחד ואחד מישראל, לא אל העדה כציבור אלא אל היחיד, הפרט. כוונתו של הנצי"ב שקדושתו של כל אחד היא אינדיבידואלית ושונה מאדם לאדם לפי יכולתו הבנתו וכישרונו. המצוות זהות לכולם אולם כל אחד חייב לחתור לקדושה עלפי יכולתו וכושרו המיוחד לו. ר' חיים בן עטר מדגיש שמדובר בלשון עתיד "תִּהְיוּ" זוהי מטרה וחתירה תמידית אל הקדושה. אין אדם ש"הוסמך" להיות קדוש ויכול "לנוח". תמיד יש רמת קדושה מעל ומעבר למעלה אליה האדם הגיע. למצווה זו אין הפסק. יש דרישה לחתור תמיד לכיוון הקדושה, יש פניה לכל אדם להשתדל ולפעול למטרה זו ככל יכולתו. אין הכוונה ליחיד סגולה אלא משימה לכל אדם לקיים חיי קדושה וטהרה על ידי עשיית מצוות ומעשים טובים בכל עת ולא במקרה בפרשה הזו אוסף רב של מצוות. חב"ד מלמדים מהפסוק שכאשר רוצים להביא יהודים לקיום מצוות יש לדבר בסגנון חיובי ובברכה "קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ: כִּי קְדוֹשׁ, אֲנִי" לא באמצעות אזהרות ועונשים ומתוך דוגמא אישית. מנחם בן מביא מגדולי ישראל וגישתם לקדושה. החת"ס סופר לימד שאין התורה דורשת מאתנו קדושה של חיי נזירות ופרישות אלא קדושה בתוך "קהל ועדה" לחיות בתוך הקהילה ולהיות מעורבים בה במעשי חסד ותמיכה בנזקקים (על רקע אקטואלי של השראת מדליקי המשואות השונים). האדמו"ר יהודה לייב מגור דרש מכך שהדיבור הוא אל כל עם ישראל הרי שעל ידי איחוד והתלכדות של כל חלקי העם מגיעים לרמות קדושה גבוהות, ואולי בזכות זאת נעשו ניסים לישראל במערכות השונות.

קיום מצוות וחשיבות ערך החיים "וּשְׁמַרְתֶּם אֶת-חֻקֹּתַי וְאֶת-מִשְׁפָּטַי, אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּם הָאֵלֹהִים וְחַי בָּהֶם: אֲנִי ה' (יח' ה') חז"ל למדו מהפסוק הזה אודות חשיבות "קדושת החיים". מכאן פיקוח נפש דוחה מצוות כולל תפילות המוניות בבתי כנסת ולימוד תורה בבתי מדרש ובחברות בימי מגפה לצורך הגנה על החיים שנאמר וחי בהם ולא נאמר ימות בהם. רבי מנחם מנדל מקוצק אומר שעלינו להשתדל לקיים את המצוות מתוך "חיות" מלאי חיים והתלהבות כך שיסחפו את הסביבה. רבי יצחק מאיר מגור בנימה דומה אומר שהאדם צריך לראות בקיום התורה, המצוות והמעשים הטובים שכל חייו תלויים בהם כפי שאנו אומרים "כי הם חייו ואורך ימינו" והם הנותנים לנו חיים ובע"ה רפואה שלימה לכל עם ישראל.

שבת שלום.